

Ú v o d e m

k 1. svazku sborníku *Mediaevalia Historica Bohemica*

Když v roce 1978 oddělení starších československých dějin uvažovalo o koncepci tehdy chystaného sborníku "*Folia Historica Bohemica*", jehož první svazek vyšel o rok později, bylo hlavním záměrem redakčního kolektivu vytvořit podmínky pro vydávání takového periodika, které by vycházelo vstříc zvyšující se potřebě a poptávce po studiu starších národních dějin. Ty byly chápány v širokém časovém rozpětí od období raného středověku až po etapu tzv. pozdního feudalismu, takže se ve FHB postupně vystřídala prostřednictvím jednotlivých článků či tematických bloků snad všechna staletí, spojující počátky českých dějin až s obdobím národního obrození, a tím i s dobou založení tradice novodobého českého dějepisectví.

I díky svému značnému chronologickému záběru získala FHB řadu přispěvatelů a čtenářů, takže zdaleka nemohla pokrýt výši nákladu poptávku historické obce ani zájemců z řad širší veřejnosti. Přehlédneme-li prvních třináct svazků FHB, jistě postřehneme, že odrážejí určité tematické členění podle zájmu soudobého českého dějepisectví; na jedné straně se výzkum soustředil na témata vyhraněně medievistického zájmu, na straně druhé pak na dějiny raného novověku. Tento trend našel své vyjádření počátkem roku 1990, kdy došlo k obnově Historického ústavu ČSAV /od 1. února 1990/. Bývalé oddělení starších československých dějin se tehdy rozdělilo na oddělení dějin středověku a oddělení raného novověku, přičemž se časovým mezníkem stal zhruba přelom 15. a 16. století.

V úvahách o tom, zda vydávat nadále FHB jako jeden společný sborník, který by mohl těžit již z určité tradice, nebo se pokusit v obou odděleních profilovat odborné zaměření v samostatných periodikách, zvítězilo stanovisko druhé. Název "Folia Historica Bohemica" si pro svůj sborník ponechali badatelé o raném novověku, oddělení středověku vložili do názvu sborníku výraz "Mediaevalia" s cílem zcela volně propojit krátkou tradici někdejších "Mediaevalia Bohemica" se zkušenostmi získanými při přípravě třinácti dosud vydaných svazků FHB. Především však byly oba týmy přesvědčeny o prospěchu, který jejich specializovaným oborům a historické obci mohou v současných podmínkách přinést samostatné specializované publikační řady.

"Mediaevalia Historica Bohemica" hodlají zveřejňovat studie týkající se především českých dějin až do závěru 15. věku, ty ovšem jsou chápány v širším středoevropském a evropském kontextu. Proto bychom chtěli přizvat všechny české i zahraniční badatele, kteří mají k českým dějinám středověku užší i tematicky volnější vztah, k práci na společném poli. Nebudeme se proto omezovat jen na češtinu, ale podle možností budeme zveřejňovat alespoň jednotlivé články i v cizích řečech.

Tyto ideje se, jak doufáme, promítnou i do dalších oddílů sborníku. Chceme totiž zachovat tradici rubrik, o něž byl mezi čtenáři FHB zájem. K nim patřila krátká připomenutí životních jubileí významných historiků českého středověku, a to v přesvědčení, že stručné biogramy a bibliografické přehledy budou užitečnou pomůckou pro stávající i příští generace historiků. Spektrum recenzní rubriky by se mělo postupně výrazně rozšířit tak, aby zachycovalo vedle prací základního bohemistického významu i monografie a studie, které mohou být podnětné metodicky či z aspektu komparativního výzkumu. Ač půjde o ročenku, přece chceme s pomocí všech přispěvatelů zvýšit informovanost naší historické obce. Proto budeme otiskovat vedle zpráv o domácích i zahraničních konferencích též přehledy nejdůležitějších vědeckých zasedání pořádaných oddělením dějin středověku Historického ústavu ČSAV a pokusíme se sestavovat soupisy prací, jež byly k tématické oblasti, kterou MHB sledují, u nás /za určité časové období/ vydány.

Redakční kolektiv spatřuje ve vydávání sborníku "Mediævalia Historica Bohemica" příležitost k rozvinutí studia českých středověkých dějin v jejich širších evropských souvislostech a doufá též, že přehledy o současném výzkumu bohemikální tematiky přispějí k rozšíření poznatků o stavu a směrech vývoje oboru.

Praha, říjen 1990

Redakce
MHB